

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2027 talousarvio ja taloussuunnitelma 2028–2030 / KK

VD/6155/02.01.00.00/2026

KK/RL/HL

Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talouden näkymät ovat edelleen heikot, vaikka käänne parempaan on tapahtunut vuoden 2025 lopulla. Tuoreimmissa VM:n ennusteissa talous kasvaa vuonna 2026 noin 0,6 prosenttia, ja kasvu jää selvästi potentiaalista hitaammaksi. Kasvu on hidasta, koska kotimainen kysyntä on heikkoa, rakentaminen pysyy matalalla tasolla ja kansainvälinen kysyntä on epävarmaa. Vuosille 2027 ja 2028 VM ennustaa 1,7 prosentin talouskasvua. Työmarkkinoiden tilanne on edelleen haastava. Suomen Pankki ennustaa työttömyysasteen olevan vuonna 2026 noin 10 prosenttia, ja sen lasku on hidasta talouskasvun vaimeuden vuoksi.

Kuntatalouden tilanne heikkeni edelleen vuonna 2025. Heikentymisen taustalla on toimintakulujen voimakas kasvu sekä heikko verotulokertymä. Toimintakuluja kasvatti erityisesti TE-palveluiden siirto kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa. Samanaikaisesti toteutui suhdanneriski, kun Suomen talouden yleinen tilanne heikkeni voimakkaasti ja työttömyysluvut kasvoivat ennätyskorkeiksi. Valtiolta siirtynyt rahoitus ei siis riittänyt kattamaan TE-palveluiden kasvaneita kustannuksia, vaan lisäkulut jäivät kuntien katettavaksi. Yleinen heikko taloustilanne vaikuttaa myös verotuloihin, erityisesti kunnallis- ja yhteisöverokertymiin.

Kehys

Kaupunginhallitus on päättänyt 1.6.2026 (§ 15) talousarvion käyttötalouden ja investointien laadintakehyksen vuodelle 2027. Hyväksytyssä kehyksessä kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimintakulut ovat 660 milj. euroa ja toimintatuotot ovat 33,8 milj. euroa.

Vuoden 2027 talousarvion kehyksen ja taloussuunnitelman 2027–2030 keskeisenä lähtökohtana ovat tammikuussa 2026 hyväksytty kaupungin strategia 2026–2029, kaupungin menojen ja tulojen rakenne-tarkastelu sekä valmisteltavana oleva talousohjelma. Kaupungissa on käynnissä laaja talouden tasapainottamistyö. Kehyksessä kaupungin taloutta tasapainotetaan 32 milj. eurolla vuonna 2027, josta 10 milj. euroa on kertaluontoisia tuottoja liittyen omaisuuden myyntiin. Koko valtuustokauden 2025–2029 aikana talouden tasapainotustarve on noin 80 miljoonaa euroa. Lisäksi investointeja leikataan 120 miljoonalla eurolla valtuustokauden aikana. Vuonna 2025 aloitti talous- ja strategiatoimikunta, joka linjaa talouden tasapainottamistyötä ja tarvittavien toimenpiteiden kokonaismäärää. Vuoden 2027 käyttötalouskehyksessä on huomioitu toimintamenojen osalta palvelutarpeen kasvu lakisääteisissä palveluissa. Kaupungin kasvaessa myös kaupungin henkilöstömäärä kasvaa. Kehyksessä on varauduttu 62 uuteen vakanssiin perusopetuksessa, 14 vakanssiin toisella asteella (Varian työelämäopettajat) ja 5 vakanssiin varhaiskasvatuksessa.

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2030

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samassa yhteydessä on myös laadittava taloussuunnitelma kolmeksi

vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja turvataan edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen.

Osa hinnankorotuksista ja hankemenosta vahvistui kehyspäättöksen jälkeen. Lisäksi myös varhaiskasvatuksen lapsimäärän vähenemisen vaikutukset tarkentuivat kehyspäättöksen jälkeen. Tämän takia toimialan talousarvion toimintakulut alittavat kehyksen 1,3 milj. eurolla. Tulot ovat 1 milj. euroa kehystä suuremmat. Toimialan talousarvioesitys sisältää 1,56 milj. euroa uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joista valtionosuuden kasvua on 0,99 milj. euroa ja menovähennyksiä 0,57 milj. euroa.

Talousarvioesityksessä on otettu huomioon muun muassa palvelutuotannon muutokset, yksityisen päivähoiton indeksikorotus ja yleiset hinnankorotukset palveluostoihin. Kehyspäättöksen jälkeen vahvistuivat osa hinnankorotuksista, hankkeiden vaikutuksia sekä varhaiskasvatuksen lapsimäärän vähenemisen vaikutukset. Varhaiskasvatuksen määrärahoja laskettiin 4 milj. euroa lapsimäärän vähenemisen vuoksi. Kehyspäättöksen jälkeen hanketuloja on lisätty 1 milj. euroa toimialan talousarvioesitykseen. Toimialan talousarvioesitys sisältää 1,56 milj. euroa talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joista valtionosuuden kasvua on noin 0,99 milj. euroa ja menovähennyksiä 0,57 milj. euroa.

Toimialan ja palvelualueiden toiminnankuvauksissa on yksityiskohtaisemmin selvitetty keskeisiä tavoitteita, strategian pohjana olevia toimintaympäristön muutoksia, palvelustrategiaa ja -tuotantoa sekä muita taloussuunnitteluun ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä.

Investoinnit

Irtaimen omaisuuden koko kaupungin määrärahan kehys on 9 milj. euroa vuodelle 2027. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2027 irtaimen omaisuuden määrärahaesitys on 4,5 milj. euroa.

Strategiset vuositavoitteet ja toimialan tulokortti

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasoisten strategisten vuositavoitteiden sekä toimialojen vuositavoitteiden ja tulokorttien kautta. Strategiset vuositavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista. Ehdotukset vuoden 2027 toimialan tulokortiksi ja strategisiksi vuositavoitteiksi esitetään talousarvion 2027 yhteydessä.

Talousarvioesityksen käsittely

Toimiala talousarvioesitys on käsitelty kasvatuksen ja oppimisen yhteistoimintaryhmän kokouksessa 9.9.2026. Talousarvioprosessin mukaisesti arviot, ennusteet ja talousluvut tarkistetaan ja täydennetään uusilla tiedoilla kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen. Myös käynnissä olevien yt-neuvotteluiden vaikutukset toimialalle huomioidaan talousarviossa prosessin edetessä. Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan käsittelyn jälkeen kaupunginjohtajan talousarvioesitys julkaistaan 26.10.2026. Kaupunginvaltuusto päättää talousarviosta 14.12.2026.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 15.9.2026 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteenä olevat kasvatuksen ja oppimisen toimialan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2030,

- b) hyväksyä kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2027 irtaimen omaisuuden määrärahaesitykseksi 4,5 milj. euroa,
- c) hyväksyä liitteenä olevat kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2027 strategiset vuosittaiset tavoitteet ja
- d) hyväksyä liitteenä oleva kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2027 tulokortti.

Asian käsittely:

Apulaiskaupunginjohtaja muutti Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2030 -dokumenttia tekstimuutoksilla, jotka on merkitty Muutokset talousarvioon 2027 -taulukoon (liitteenä).

Apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään Kasvatuksen ja oppimisen toimialan talouden tasapainottamistoimenpiteet 2027 -taulukolla (liitteenä).

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kasvatuksen ja oppimisen lautakunta jätti asiaan seuraavat yhteiset pöytäkirjalausumat:

"Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisia henkilöstö- ja organisaatiomuutoksia arvioitaessa turvataan toimialan perustehtävä, palvelujen laatu sekä lasten ja nuorten yhdenvertaiset mahdollisuudet oppimiseen, kasvuun ja hyvinvointiin. Koulujen ja oppilaitosten arki rakentuu eri ammattiryhmien yhteisestä työstä. Lasten ja nuorten arkea tukevalla henkilöstöllä on tärkeä rooli hyvinvoinnin, koulunkäyntiin kiinnittymisen, turvallisuuden ja ennaltaehkäisevän työn vahvistamisessa."

Lautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisten muutosten kokonaisvaikutuksia arvioidaan erityisesti oppimisen ja lukutaidon, lasten ja nuorten hyvinvoinnin, koulurauhan, henkilöstön työkuorman sekä palvelujen laadun ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Ratkaisuissa tulee varmistaa, etteivät ne heikennä toimialan perustehtävän toteuttamisen edellytyksiä tai kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamista lasten ja nuorten oppimisen, hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamisessa."

"Lautakunta esittää huolen ja edellyttää tehostettuja toimenpiteitä varhaiskasvatuksen kelpoisen opetushenkilöstön palkkaamiseksi jokaiseen yksikköön. Talousarviossa esitetty kelpoisten osuus 0–100 prosenttia ei ole tarkoituksenmukainen. Laadukkaan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä suomen ja ruotsin kielen oppimisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että pätevän henkilöstön osuus on korkea kaikissa yksiköissä."

Merkittiin, että sosiaalidemokraattien lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon vasemmistoliiton Minttu Sillanpää yhtyi:

"Pienryhmäisten uskontojen ja oman äidinkielen opetuksen tarvikerahan puolittamisen vaikutuksia tulee seurata vuoden 2027 aikana. Säästö ei saa heikentää opetuksen laatua, oppimateriaalien saatavuutta eikä oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia saada laadukasta opetusta."

Koska oppimateriaalien hankinnassa ja käytössä on ollut opettaja- ja ryhmäkohtaisia eroja, tulee samalla luoda yhteiset ja selkeät periaatteet oppimateriaalien hankintaan ja käyttöön. Näin varmistetaan, että oppilailla on yhdenvertaiset mahdollisuudet asianmukaisiin oppimateriaaleihin riippumatta koulusta, opetusryhmästä tai opettajasta."

Liitteet:

- Kasvatuksen ja oppimisen toimialan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2030
- Muutokset talousarvioon 2027
- Kasvatuksen ja oppimisen toimialan talouden tasapainottamistoimenpiteet 2027

Täytäntöönpano: Valmistelu- ja lakiasiat
- ote kaupunginhallitus ja talousohjaus / Ruusula, Kandolin

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

yhteisten palvelujen päällikkö Raakel Tiihonen, p. 040 515 8831
talouspäällikkö Hanna Litmanen, p. 050 302 5187
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)